



Kiantama Oy

Vastuullisten toimintatapojen ohje toimittajille ja alihankkijoille

Kiantamalle vastuullisuus on keskeinen kaikkea toimintaa ohjaava periaate. Toimimmekin yhdessä sidosryhmiemme kanssa kohti oikeudenmukaisempaa ja reilumpaa työelämää, turvallisia tuotteita ja parempaa ympäristön hyvinvointia. Olemme sitoutuneet näiden vastuullisuusperiaatteidemme noudattamiseen, ja edellytämme myös toimittajiemme ja alihankkijoidemme* kunnioittavan ja noudattavan samoja periaatteita.

**jatkossa molempiin viitataan termillä ”toimittaja”.*

Pyrimme siksi varmistamaan, että kaikki toimittajamme toimivat näiden ohjeiden mukaan. Näiden ohjeiden tarkoitus on tukea toimittajiamme yhteiskunnallisten ja ympäristöasioihin liittyvien standardiensa parantamisessa. Toimittajien odotetaan noudattavan kansallista ja muuta sovellettavaa lainsäädäntöä, ja mikäli laki ja nämä ohjeet liittyvät samaan asiaan, heidän odotetaan soveltavan sitä säännöstä, joka antaa paremman suojan.

Tämä vastuullisten toimintatapojen ohje perustuu Kiantaman omiin tavoitteisiin ja toimintaperiaatteisiin, ISO 26000 yhteiskuntavastuuoppaaseen, YK:n ihmisoikeusjulistukseen, YK:n kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen periaatteisiin ja kansainvälisiin hyvän käytännön ohjeisiin (Ethical Trading Initiative) eettisestä kaupankäynnistä. Pyydämme Teitä allekirjoittamaan tämän vastuullisten toimintatapojen ohjeen osoitukseksi siitä, että yrityksenne on sitoutunut noudattamaan sen ehtoja. Mikäli ohjeen noudattamisessa ilmenee ongelmia, otattehan välittömästi yhteyttä Kiantamaan.

Vaatimukset:

1. Työ on vapaavalintaista

- Pakkotyötä, velkaorjuutta tai vastentahtoista työtä ei harjoiteta.
- Työntekijöiltä ei vaadita jättämään ”takuita” eikä henkilötodistuksia työnantajan säilytettäväksi, ja he ovat vapaita lähtemään työpaikastaan kohtuullisen irtisanomisajan puitteissa.

2. Yhdistymisvapautta ja oikeutta työehtosopimusneuvotteluihin kunnioitetaan

- Työntekijöillä on yhtäläinen yhdistymisvapaus ja oikeus työehtosopimusneuvotteluihin.
- Työnantaja suhtautuu avoimesti ammattiyhdistyksiin ja niiden toimintaan.
- Työntekijöiden edustajia ei syrjitä, ja he saavat hoitaa toimeensa liittyvät tehtävänsä työpaikalla.
- Mikäli lainsäädäntö rajoittaa yhdistymisvapautta ja oikeutta työehtosopimusneuvotteluihin, työnantaja ei hankaloita vaan helpottaa rinnakkaisten keinojen kehittämistä yhdistymisvapauteen ja työehtosopimusneuvotteluihin.

3. Työolot ovat turvalliset ja hygieeniset

- Työnantaja huolehtii työympäristön turvallisuudesta ja hygieenisyydestä ottaen huomioon toimialan yleisen luonteen ja mahdolliset riskit. Työnantaja suorittaa riittävät toimet työhön

tai työn suorittamiseen liittyvien tapaturmien ehkäisemiseksi minimoimalla työympäristöön liittyvät riskit siten, kuin kohtuullisesti on mahdollista.

- Työntekijät saavat säännöllistä terveys- ja turvallisuuskoulutusta, ja koulutusta annetaan myös uusille ja uusiin tehtäviin siirretyille työntekijöille. Koulutukset tulee kirjata.
- Työntekijöillä on oltava käytettävissä puhtaat wc-tilat ja juomavettä, sekä tarpeen mukaan asianmukaiset säilytystilat elintarvikkeille.
- Mikäli työntekijöille tarjotaan majoitus, tilojen on oltava puhtaat ja turvalliset, ja niiden tulee täyttää terveydensuojelulaissa (763/1994) asetetut vaatimukset.
- Tätä ohjetta noudattavan yrityksen on määrättävä yrityksen johdon edustaja vastaamaan terveys- ja turvallisuusasioista.

4. Lapsityövoiman käyttöä ei hyväksytä

- Lapsityövoiman¹ käyttö on kielletty. Toimittaja ryhtyy asianmukaisiin toimiin sen varmistamiseksi, ettei lapsityövoimaa käytetä sen tuotanto- tai toimipaikalla eikä sen alihankkijoiden tuotanto- tai toimipaikoilla.
- Alle 18-vuotiailla ei teetetä terveyden tai turvallisuuden vaarantavaa työtä eikä yötyötä.

¹ Lapsityö tarkoittaa lasten suorittamaa työtä, joka haittaa lapsen oikeutta terveelliseen kasvuun ja kehitykseen ja estää hänen koulunkäyntinsä. Työntekijöiden alaikäraja ei saa olla oppivelvollisuusikärajaa alhaisempi eikä ylipäätään alle 15 vuotta (joissakin maissa 14 vuotta Kansainvälisen työjärjestö ILO:n sopimuksen 138 mukaan).

5. Työstä maksetaan toimeentuloon riittävä palkka

- Perustyöviikosta maksettavat palkat ja etuudet vastaavat vähintään kansallisen lainsäädännön tai toimialan minimipalkkoja, sen mukaan kumpi on korkeampi. Palkan on joka tapauksessa riitettävä perustarpeisiin ja myös johonkin harkinnanvaraiseen kulutukseen.
- Jos alalla on voimassa oleva työehtosopimus, sen vähimmäispalkkatasoa on noudatettava.
- Kaikille työntekijöille on annettava kirjallista ja ymmärrettävää tietoa työehdoista ja palkasta ennen työsopimuksen solmimista sekä palkanmaksukauteen ja maksupäiviin liittyvistä yksityiskohdista.
- Palkanvähennyksiä kurinpitotoimenä ei sallita, eikä palkasta ylipäätään saa tehdä muita pidätyksiä kuin mitä kansallinen lainsäädäntö vaatii ilman työntekijän erillistä lupaa. Kaikki kurinpitotoimet on kirjattava.

6. Työajat ovat kohtuulliset

- Työajat noudattavat kansallista lainsäädäntöä tai alan työehtosopimusta sen mukaan, kumpi tarjoaa paremman suojan.
- Työntekijöitä ei missään tapauksessa saa vaatia työskentelemään säännöllisesti yli 48 tuntia viikossa, ja heidän on saatava keskimäärin vähintään yksi vapaapäivä viikossa. Ylityön tulee olla vapaaehtoista, eikä ylitöitä ei saa kertyä yli 12 tuntia viikossa. Työntekijöitä ei saa vaatia säännöllisesti ylitöihin, ja ylitöistä on aina maksettava asianmukainen korvaus.

7. Syrjintää ei harjoiteta

- Syrjintää ei saa harjoittaa työhönotossa, palkkauksessa, koulutukseen pääsemisessä, ylennyksissä, työsuhteen päättämisessä eikä eläköitymisessä perustuen rotuun, yhteiskuntaluokkaan, uskontoon, ikään, vammaisuuteen, sukupuoleen, siviilisäätyyn, seksuaaliseen suuntautumiseen, ammattiyhdistyksen jäsenyyteen tai poliittiseen toimintaan, eikä minkään muun ominaisuuden perusteella, joka voi olla perusteena syrjinnälle.
- Toimittajat edistävät sellaista työympäristöä, jossa kaikkia työntekijöitä kohdellaan reilusti syrjinnänvastaisten periaatteiden mukaan ja ihmisarvoa sekä ihmisoikeuksia kunnioittaen.

8. Työntekijöille tarjotaan vakinaista työtä

- Työn on mahdollisuuksien mukaan perustuttava kansallisen lainsäädännön ja kansallisten käytäntöjen mukaiseen työsuhteeseen.
- Työ- tai sosiaaliturvalainsäädännön vaatimia, työntekijöihin kohdistuvia velvoitteita ei tule välttää käyttämällä vuokratyövoimaa, alihankintaa, kotoa käsin tehtävää työtä tai oppisopimuskoulutusta, jos kyse ei aidosti ole ammattiin kouluttamisesta eikä vakinaisen työn tarjoamisesta, eikä velvoitteita pidä liioin välttää ylenmääräisillä määräaikailla työsuhteilla.

9. Julmaa tai epäinhimillistä kohtelua ei hyväksytä

- Fyysinen väkivalta tai kurinpito, fyysisellä väkivallalla uhkaaminen, seksuaalinen tai muu häirintä sekä henkinen väkivalta tai muunlainen pelottelu ovat kiellettyjä.

10. Ympäristö

- Toimittajan on pyrittävä minimoimaan oman ja toimitusketjunsä toiminnan, tuotteiden ja palvelujen aiheuttamat haitalliset ympäristövaikutukset ehkäisevällä toiminnalla ja vastuullisella ympäristöasioiden hallinnalla tuotannosta myyntihetkeen saakka. Toimittajan on noudatettava kaikkia sovellettavia ympäristövaatimuksia, ja osoitettava ympäristötehokkuutensa jatkuvaa parantamista. Toimittajan on hankittava kaikki vaadittavat ympäristöluvat ja -rekisteröinnit, pidettävä luvat ajan tasalla ja noudatettava ohjeita.
- Toimittajan tulee edistää ympäristöystävällisten teknologioiden kehitystä ja levitystä.
- Tuotantopaikan ympäristöä ja ympäristöä ylipäättään ei pidä riistää eikä pilata saasteilla.
- Toimittajan on perustettava riittävä jätehuoltojärjestelmä ja varmistettava, että myös sen omilla alihankkijoilla on vastaavat järjestelmät. Vedenkäyttö ei saa olla liiallista, ja sitä on hallittava asianmukaisesti.
- Eläinperäisten tuotteiden osalta on varmistettava eläinten hyvinvointi kautta koko arvoketjun. Toimittajan on vähintään noudatettava paikallista lainsäädäntöä.
- Ympäristölle haitallisten ja muiden aineiden sekä niistä johtuvan jätteen käsittelyä on valvottava huolellisesti. Niitä saa käyttää vain asianmukaisesti käsiteltyinä ja niin, ettei ympäristölle koidu haittaa niiden käytöstä. Kaikki raaka-aineet, kemikaalit, jätteet yms. on varastoitava asianmukaisesti. Varastoinnissa ei saa olla vuotoriskiä.
- Tuotantoa varten tarvittavien raaka-aineiden tuotanto ja talteenotto eivät saa lisätä alkuperäisväestöjen resurssien ja tulonlähteiden tuhoa esimerkiksi valtaamalla suuria maa-alueita tai muita luonnonvaroja, joista nämä väestöt ovat riippuvaisia.

11. Eettinen liiketoiminta

- Toimittajan on noudatettava lahjontaan, petoksiin, kartelleihin ja muihin kiellettyihin liiketoimintakäytäntöihin sovellettavia lakeja. Toimittajan ei pidä tarjota, luvata tai antaa mitään asiatonta etua, hyötyä tai houkutinta virkamiehelle, kansainväliselle organisaatiolle eikä muulle kolmannelle osapuolelle.
- Toimittajan ei pidä koskaan suoraan eikä välillisesti tarjota tai luvata minkäänlaista henkilökohtaista tai asiatonta etua liiketoiminnan kasvattamiseksi tai ylläpitämiseksi. Toimittajan ei pidä maksaa eikä ottaa vastaan lahjuksia, eikä millään tavoin rikkoa mitään sovellettavia lahjonnanvastaisia lakeja.
- Toimittajan ei pidä tarjota lahjoja Kiantaman työntekijöille tai edustajille tai kenellekään heidän lähipiiriinsä kuuluvalla, paitsi jos lahjan arvo on vähäinen. Kestitystä kuten sosiaalisia tapahtumia, aterioita tai viihdettä voi kohtuullisesti tarjota, jos niihin liittyy asiallinen liiketoiminnallinen syy ja kulut pysyvät kohtuullisina. Kestitystä tai lahjoja ei pidä tarjota tai ottaa vastaan tilanteissa, joissa tarjouskilpailu tai sopimusneuvottelut ovat kesken.

12. Ulkomaisia marjanpoimijoita kohdellaan alan hyvien käytäntöjen mukaisesti

- Metsämarjanpoimintaa harjoittavien toimittajien tulee noudattaa vuonna 2021 voimaan tullutta lakia luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta (ns. marjalaki, 487/2021) sekä sitoutua Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Ulkoministeriön aiesopimukseen viisumivelloidettujen maiden kansalaisten luonnontuotteiden poimintaan liittyvistä toimintatavoista (2019).
- Työsuhteessa oleviin marjanpoimijoihin sovelletaan Maaseutuelinkeinojen työehtosopimusta poimintakaudella 2025.

13. Sitoutuminen

Toimittajan vastuulla on varmistaa, että nämä vastuulliset toimintatavat otetaan käyttöön. Toimittajan vastuulla on niin ikään varmistaa, että sen omat mahdolliset alihankkijat vastaavat samoja vaatimuksia, ja pystyttävä tämä tarvittaessa pyynnöstä osoittamaan.

Kiantamalla on oikeus suorittaa toimittajan auditointi tämän tiloissa tarpeen mukaan. Mikäli vastuullisuusohjeiden noudattamisessa havaitaan puutteita, toimittajan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi ja vastaavanlaisten ongelmien ehkäisemiseksi tulevaisuudessa. Mikäli toimittaja ei noudata vastuullisia toimintatapoja eikä korjaa puutteita sovitun ajan puitteissa, Kiantama voi lopettaa liiketoiminnan kyseisen toimittajan kanssa.

Hyväksytty:

Paikka ja aika

Yritys

Nimi ja asema

Allekirjoitus
